

[Industriministeren]

Opgørelsen af produktivitetsændringer er forbundet med en række teoretiske og praktiske problemer. Det gælder i særdeleshed beregningen af sammenlignelige talstørrelser for flere lande. Disse problemer er af så betydeligt omfang, at ethvert resultat må tages med væsentlige forbehold, og jeg vil gerne omtale nogle enkelte af dem.

Beregningen af produktivitetsændringer defineret som ændringer i produktionen pr. præsteret arbejdstime nødvendiggør en delvis vilkårlig sammenligning af produktionen i forskellige perioder. Der er tale om forskellige og ikke direkte sammenlignelige produkt-sammensætninger fra år til år. Dette problem optræder allerede ved opgørelsen af f. eks. væksten i nationalproduktet, men hertil kommer, når der er tale om produktivitsberegninger, en række andre usikkerhedsfaktorer, og problemet er yderligere udtalt ved sammenligninger af udviklingen i forskellige lande.

Hertil kommer, at de enkelte landes statistiske oplysninger om udviklingen i den præsterede arbejdstid er forholdsvis dårligt koordinerede og dermed i praksis delvis usammenlignelige. Det samme forhold gør sig gældende ved afgrænsningen i de forskellige lande af den sektor, industrisektoren, hvis produktivitsudvikling ønskes målt.

Endelig er valget af udgangsperiode for en sammenligning af udviklingsforløbene ikke uden betydning. Især når der er tale om for-

løbene over en kortere årrække, kan dette valg have afgørende indflydelse, hvis de enkelte lande i udgangsperioden befinder sig i forskellige faser af et konjunkturforløb.

Trods de anførte vanskeligheder ved beregninger af den søgte type foreligger der dog forskellige beregninger, hvis resultater det kan være af interesse at omtale.

OECD offentliggør halvårligt beregninger og skøn vedrørende produktivitsudviklingen i økonomien som helhed og omfattende de større lande. Sammenligneligt materiale, der også omfatter Danmark, offentliggøres imidlertid mere spredt.

Den eneste institution, der løbende udarbejder og offentliggør produktivitsberegninger, der ud over tal vedrørende Danmark også omfatter hovedparten af dansk industris konkurrenter, synes at være USAs arbejdsministerium. Materiale af denne oprindelse anvendes i øvrigt også af OECD som grundlag for sammenligninger.

I tabel I er angivet indeks for produktionen pr. arbejdstime i dansk industris vigtigste konkurrentlande som beregnet af det nævnte ministerium. Som basisår er valgt 1973, det år, der markerede indgangen til den industrielle recession i OECD-medlemsstaterne. For 1979 er dog anvendt skøn foretaget af OECD. I tabel II er på baggrund af det samme materiale beregnet de årlige vækstrater i produktiviten.

Tabel I

Indeks for produktivitsudviklingen i industrien i Danmark og i udvalgte OECD-lande (1973 = 100)¹⁾

	Andel af Danmarks industrieksport 1979 (pct.)	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979 ²⁾
Danmark	—	100	103,3	111,4	119,8	122,3	125,7	128,8
Vesttyskland	15,0	100	106,2	110,8	117,4	123,7	128,3	133,7
Frankrig	4,4	100	102,9	105,8	114,8	120,5	126,5	132,4
Sverige	16,7	100	103,4	102,0	102,7	102,0	107,6	113,5
Norge ²⁾	7,7	100	106,1	98,3	101,7	105,1
USA	5,3	100	94,8	99,5	103,7	106,1	108,8	108,3
UK	11,3	100	100,0	97,3	100,2	99,1	100,8	101,8

...: oplysninger foreligger ikke

¹⁾ Kilde: Statistical Abstracts of the United States, Department of Commerce, USA, 1979